

Sak 18/2021

REGULERING AV FISKET ETTER HESTMAKRELL I 2022

Det vises til forslag til ny forskrift om fiskeritillatelser og kvotefaktorer som er sendt på høring med frist 12. februar 2022. Det legges til grunn at forslaget ikke får virkning for reguleringen for 2022.

1. SAMMENDRAG

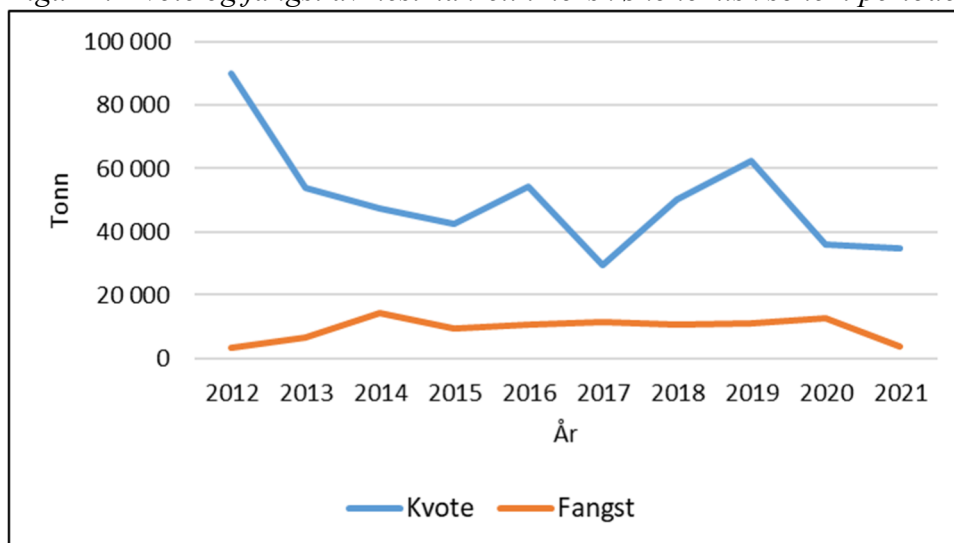
Fiskeridirektøren foreslår en videreføring av gjeldende reguleringsopplegg, det vil si fritt fiske innenfor den nasjonale kvoten.

2. REGULERING AV FISKET ETTER HESTMAKRELL I 2021

Fiskeri- og kystdepartementet fastsatte i 2009 for første gang en forskrift om regulering av fiske etter hestmakrell. Frem til 2009 var hestmakrell regulert med tekniske reguleringer og områdekvoter i andre lands soner.

Fisket etter hestmakrell i 2021 er regulert som et fritt fiske innenfor en totalkvote på 34 985 tonn. Kvoten kan fiskes i Norges territorialfarvann, økonomisk sone, fiskerisone ved Jan Mayen, fiskevernsonen ved Svalbard og i internasjonalt farvann. Per 1. oktober 2021 har norske fartøy totalt fisket ca. 3 900 tonn hestmakrell innværende år. Fiske har foregått i norsk økonomisk sone. Figur 1 viser norsk kvote og fangst av hestmakrell i norsk økonomisk sone i perioden 2012-2021.

Figur 1: Kvote og fangst av hestmakrell i norsk økonomisk sone¹ i perioden 2012-2021

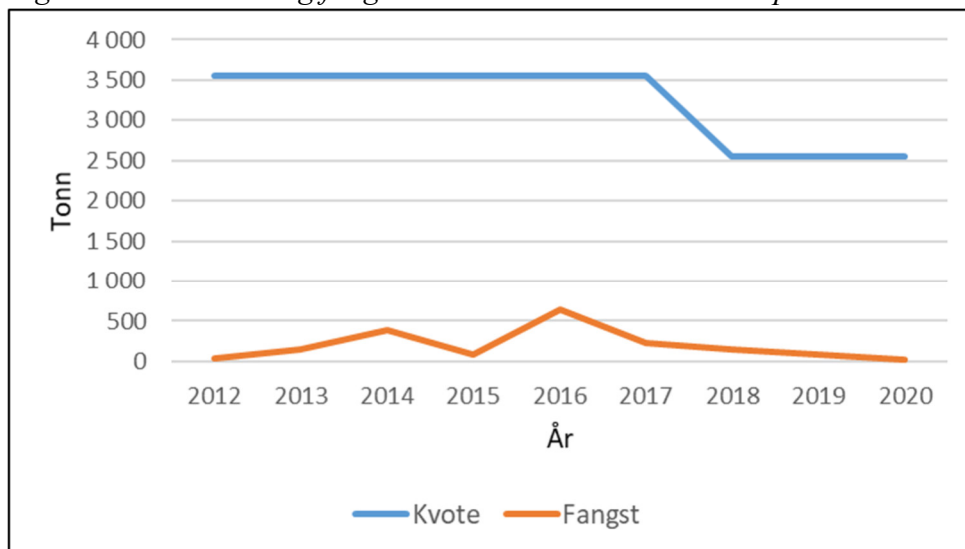

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 1. oktober 2021

¹ Kvote i Norges territorialfarvann, økonomisk sone, fiskerisone ved Jan Mayen, fiskevernsonen ved Svalbard og i internasjonalt vann.

I motsetning til tidligere år har ikke Norge adgang til å fiske hestmakrell i andre lands soner. I perioden 2018-2020 hadde norske fartøy en kvote på 2 550 tonn hestmakrell i EU-sonen i ICES statistikkområde 4. Figur 2 viser kvote og fangst av hestmakrell i EU-sonen i perioden 2012-2020.

Figur 2: Norsk kvote og fangst av hestmakrell i EU-sonen i perioden 2012-2020

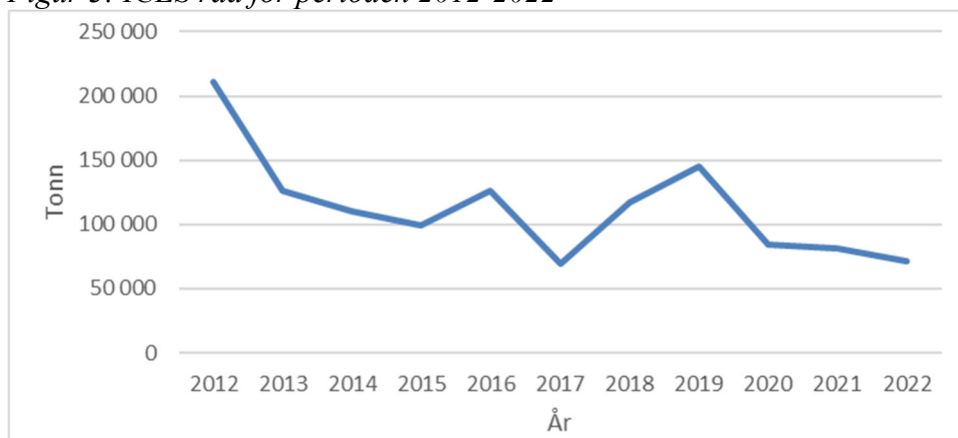

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 1. oktober 2021

3. BESTANDSSITUASJONEN FOR HESTMAKRELL

Den vestlige hestmakrellbestanden er en fellesbestand mellom Norge, EU og Storbritannia, men det er ingen felles forvaltning av bestanden. ICES gir råd for 2022 basert på MSY-tilnærming. ICES anbefaler at fangstene i 2022 ikke bør overstige 71 138 tonn hestmakrell. Dette utgjør en nedgang på ca. 13 % sammenlignet med rådet for 2021, som var på 81 376 tonn. Hovedårsaken til nedgangen i rådet er antakelsen i framskrivingen (høyere fangster antatt for inneværende år, som fører til lavere biomasse i korttidsframskrivingen) og nedjustering i oppfatningen av biomassen fra bestandsberegningen. Figur 3 gir en oversikt over ICES-rådene for perioden 2012-2022.

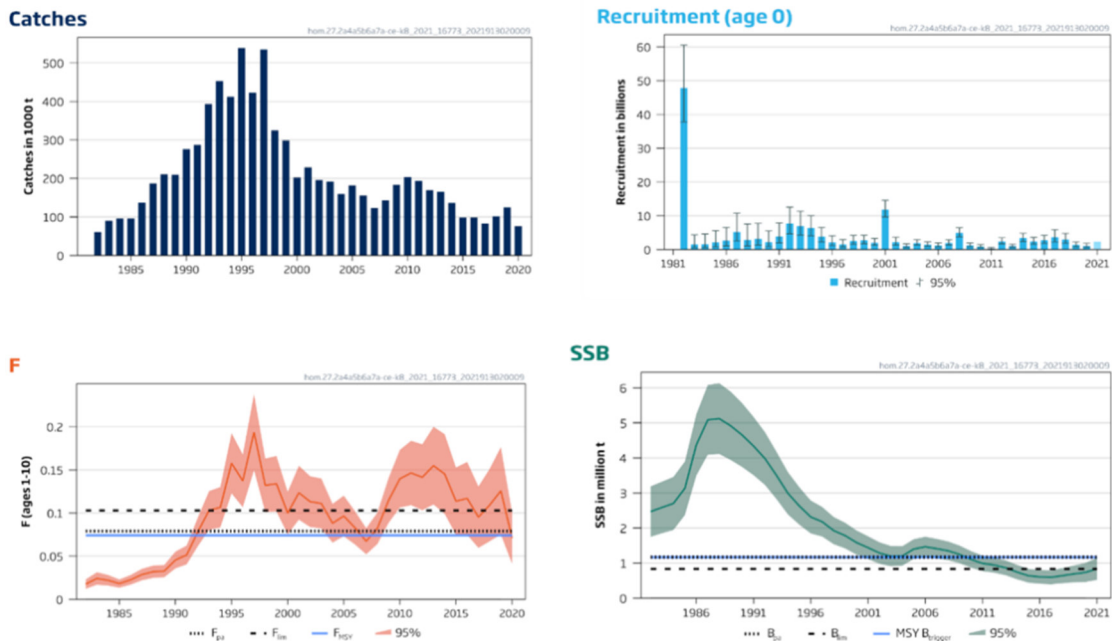
Figur 3: ICES råd for perioden 2012-2022

Kilde: ICES rådet for hestmakrell statistikkområdene 8, 2.a, 4.a, 5.b, 6.a, 7.a-c og 7.e-k (Nordøstatlanteren) datert 30. september 2021

Figur 4 gir en oversikt over utviklingen i landinger, rekruttering, fiskedødelighet og gytebestand.

Figur 4: Oversikt over landinger, rekruttering, fiskedødelighet og gytebestand

Kilde: Figur 1 i ICES rådet for hestmakrell statistikkområdene 8, 2.a, 4.a, 5.b, 6.a, 7.a-c og 7.e-k (Nordøstatlanteren) datert 30. september 2021

For ytterligere informasjon om rådet se ICES¹ eller Havforskningsinstituttets² hjemmesider.

4. KYSTNÆRT HESTMAKRELLFISKE

På reguleringsmøte høsten 2019³ viste Norges Sildesalgslag til at det har utviklet seg et kystnært fiske i fjordene de siste årene. Norges Sildesalgslag stilte spørsmål om hestmakrell i fjordene var en del av den vestlige hestmakrellbestanden, eller om dette var lokale bestander. Havforskningsinstituttet viste til at det ikke har vært gjort tilstrekkelig forskning på hvorvidt det er vestlig hestmakrell eller lokale bestander. Videre viste Havforskningsinstituttet til at dersom det fiskes på fjordhestmakrell er det risiko for at lokale bestander fiskes ned. Norges Fiskarlag viste til at enkelte fartøy får hestmakrell som er over 450 gram, noe Norges Fiskarlag mente indikerte at det er den vestlige hestmakrellbestanden det fiskes på.

Fiskeridirektøren viste til at Fiskeridirektoratet i 2020 vil ta initiativ til å følge opp problemstillingen. Første steg vil være å hente inn relevant kunnskap, og deretter vil det bli tatt stilling til eventuelt oppfølging sammen med forskning og næring. På bakgrunn av dette ble det i høringsdokumentet om regulering av fisket etter hestmakrell i 2021 inkludert et

¹ <https://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2021/2021/hom.27.2a4a5b6a7a-ce-k8.pdf>

² <https://www.hi.no/hi/radgivning/kvoterad/2022/vestlig-hestmakrell>

³ Referat fra sak 25/2019: [file://fiskeridirektoratet.no/Ressurs/Brukere/idfla/Downloads/referat-hestmakrell-2020%20\(1\).pdf](file://fiskeridirektoratet.no/Ressurs/Brukere/idfla/Downloads/referat-hestmakrell-2020%20(1).pdf)

kapittel om kystnært hestmakrellfiske hvor tilgjengelig informasjon om denne problemstillingen ble presentert. Videre i dette kapittelet er denne informasjonen oppdatert.

4.1 Informasjon fra Havforskningsinstituttet

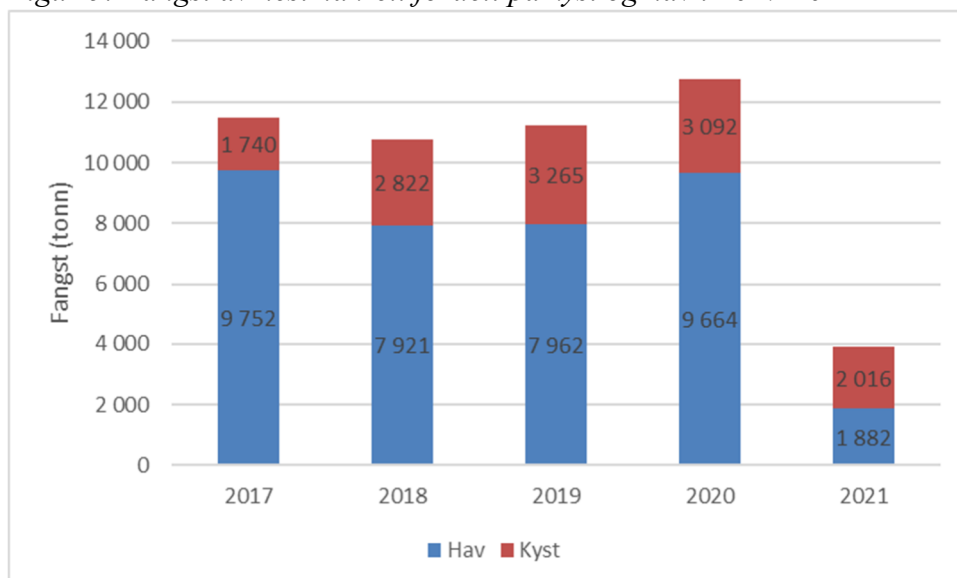
Havforskningsinstituttet samlet i 2020 inn fangstprøver av hestmakrell og det har blitt arbeidet med å utvikle en genetisk metode for å skille fangstene (vestlig hestmakrell og fjordhestmakrell). Det har også blitt utført genetiske analyser for å sammenligne genetikken mellom vestlig hestmakrell og hestmakrell som er fanget i norske fjorder og langs kysten. De foreløpige genetikkresultatene utført i 2021 viser at hestmakrell i kyst- og fjordområdene ikke er forskjellige fra vestlig hestmakrell. Havforskningsinstituttet vurderer det slik at hestmakrell som er fanget i norske kyst- og fjordområder dermed ikke tilhører en egen bestand/populasjon. Samtidig vurderer Havforskningsinstituttet det slik at flere genetiske prøver basert på et større datamateriale er nødvendig for å bekrefte disse resultatene.

4.2 Informasjon basert på landingene

I det videre fremgår en beskrivelse av hestmakrellfisket av norske fartøy basert på informasjon fra Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister. Det skilles mellom hvorvidt fangsten er tatt innenfor (kyst) og utenfor (hav) tolvmilsgrensen. Tidsperioden vi har sett på er 2017-2021.

Hovedvekten av hestmakrellfisket av norske fartøy er tatt utenfor tolvmilsgrensen med trålredskap (74 % i hele perioden). Det har i perioden blitt fisket mellom 10 000-13 000 tonn årlig. Så langt i 2021 er det fisket om lag 4 000 tonn. Det har vært en økning i fangstene i kystnære strøk, fra om lag 1 800 tonn i 2017 til i overkant av 3 000 tonn i årene 2019 og 2020. I kystnære strøk fiskes det med not.

Figur 5: Fangst av hestmakrell fordelt på kyst og hav i 2017-2021

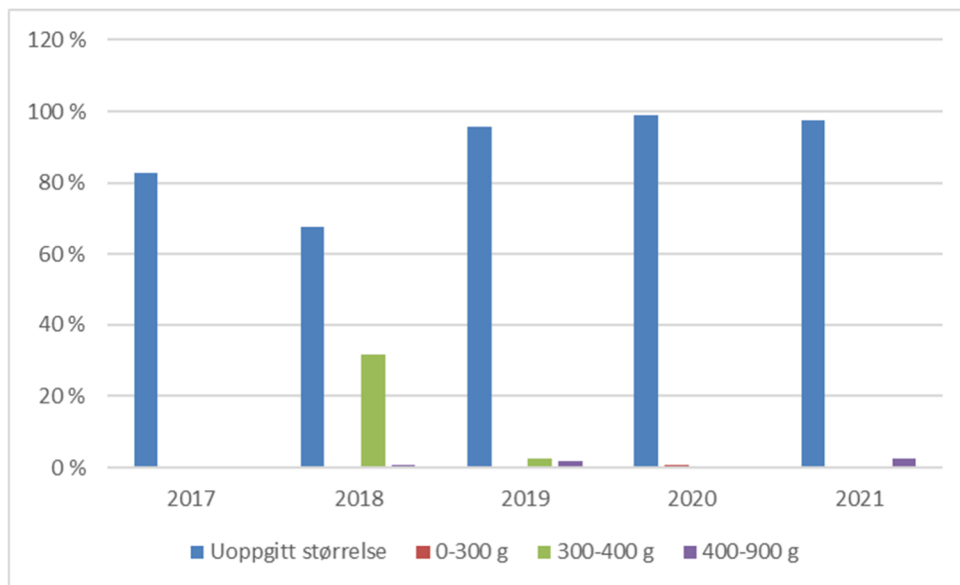
Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 1. oktober 2021

Som tidligere nevnt viste Norges Fiskarlag til at størrelsen på hestmakrellen fisket i fjordene er stor (over 450 gram), noe Norges Fiskarlag mente indikerte at det ikke var en egen bestand.

Ifølge forskrift 6. mai 2014 nr. 607 om landings- og sluttseddel (landingsforskriften) § 11 første ledd og § 13 tredje ledd stilles det krav til korrekt størrelsessammensetning på seddel. Med størrelsessammensetning menes fiskens faktiske størrelse fordelt på art ved landing og / eller omsetning fordelt på kategorier som gir et tilstrekkelig bilde av fordelingen mellom ulike størrelsesgrupper. Dette er nyttig kunnskapsgrunnlag som kan være en faktor som beskriver likheter/ forskjeller mellom fangst av hestmakrell fisket kystnært eller utenfor tolvmilsgrensen.

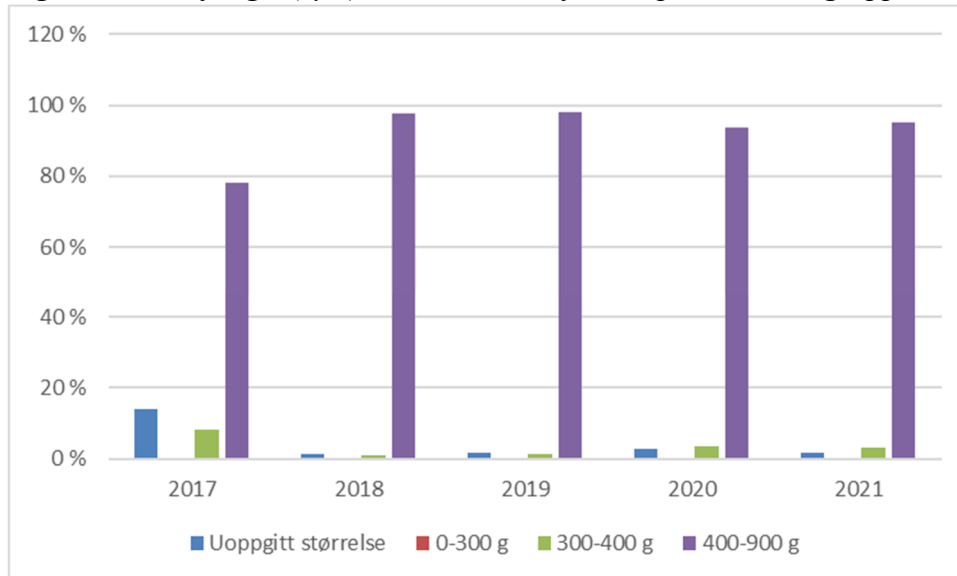
Figur 6 og 7 viser fangst av hestmakrell for perioden 2017-2021 fordelt på ulike størrelsesgrupper for henholdsvis kyst og hav. For fangstene som er fisket utenfor tolvmilsgrensen mangler det i stor grad opplysninger om størrelsesfordelingen. For fangster som er fisket kystnært i 2017 er det oppgitt at i 78 % av fangstene var gjennomsnittsstørrelsen på hestmakrellen mellom 400-900 gram. For årene 2018-2021 har over 94 % av fangstene en gjennomsnittsstørrelse mellom 400-900 gram. Disse tallene underbygger Norges Fiskarlag sin beskrivelse av at det er relativt stor hestmakrell som blir fisket kystnært.

Figur 6: Andel fangst (hav) av hestmakrell fordelt på størrelsesgrupper

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 1. oktober 2021

Figur 7: Andel fangst (kyst) av hestmakrell fordelt på størrelsesgrupper

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 1. oktober 2021

Tallene viser at det ikke oppgis tilstrekkelig detaljerte opplysninger om fangstens størrelsessammensetning ved landing og omsetning. I henhold til landingsforskriften § 11 skal størrelsessammensetning oppgis på seddel. Dette er et generelt krav for alle landinger. Det er ikke tilstrekkelig å oppgi gjennomsnittet av fangstens størrelse. Norges Sildesalgslag er forpliktet til å følge opp dette og legge til rette for en korrekt registrering av fangsten. Ovennevnte fremstilling viser at opplysninger om størrelsessammensetning av fangster ikke bare er viktig i kontrollsammenheng, men også et viktig kunnskapsgrunnlag for forvaltning av fiskebestander.

Fiskeridirektoratet vil i 2022 fortsette dialogen med Havforskningsinstituttet og andre relevante aktører for å forbedre kunnskapsgrunnlaget for hestmakrell.

5. FORSLAG TIL REGULERING AV FISKET ETTER HESTMAKRELL I 2022

Reguleringene av fisket etter hestmakrell består i hovedsak av en kvote som skal begrense det totale norske fiske etter hestmakrell. Hittil har det ikke vært behov for en nasjonal fordeling av denne kvoten ettersom den fastsatte totalkvoten ikke har begrenset fartøyenes fiske etter hestmakrell.

Fiskeridirektoratet anbefaler at kvoten for 2022 justeres i henhold til ICES anbefaling for bestanden. Tilsvarende som tidligere år legges det til grunn at den norske kvoten utgjør 43 % av ICES anbefalingen. Dette innebærer at den norske kvoten settes til 30 584 tonn i 2022.

Fiskeridirektøren foreslår at reguleringen av fisket etter hestmakrell videreføres i 2022.